

Izhaja v Trstu vsako soboto opoldne.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Uredništvo in upravnništvo ul. del Lavatoio št. 1, I.
Telefon 18-67.

NARODNI DELAVEC

Posamezne štev. se prodajajo po 6 stot.
Inserati se računajo na milimetre v širini na kolone, in sicer po 8 stot. za vsaki mm. Za več nego 10kratno objavo pa po dogovoru.
Naročnina za celo leto K 4.—; za pol in četrt leta razmerno.

Glasilno „Narodne delavske organizacije“ in „Zveze jugoslovanskih železničarjev“.

Narodna delavska organizacija
(Krajevna skupina Sv. Jakob.)

vabi na

JAVNI SHOD

kateri se bo vršil v nedeljo dne 26. t. m., za skupino delavcev iz delavnic S. Marko in Strudhof točno ob 10. uri predpoludne v prostorih „Čitalnice“ pri sv. Jakobu.

Dnevni red: 1. Položaj našega delavstva v teh zavodih; 2. Volitev odbora skupine; 3. Slučajnosti.

Ljubo doma, kdor ga pozna.

Gorje mu, kogar so prisilile razmere ali pa premetile nade po boljšem življenju, da je zapustil rodno zemljo in se je izselil. V tujini šele spozna, kako se je zmotil, ko je upal, da mu nov način življenja in dela prinese zaseljene sreče.

Mati zemlja, ki vse redi, leži ali v pušči ali pa je slabo obdelana. Kmetški stan peša, velik in največji steber naroda propada, domača posestva padajo v naročje tujcev.

Našim ljudem je postala Amerika obljubljena dežela, kamor se kar trumoma selijo. Saj je morda res, da so si nekateri v Ameriki opomogli. Vsak vidi, saveda le onega, ki si je morda tam kaj prihranil; nihče pa ne pomisli, da je Amerika vobče v našem narodnogospodarskem oziru le nesreča za nas. Zakaj v Ameriko se izseljujejo najboljše delavske moči — in tam tudi puščajo pogosto najdražje: svoje zdravje.

Ameriški kapitalizem zna delavca predbro izrabiti. Izmozga mu zadnje moči. Pohlepnost po denarju ga pokvari, da ni več za domače delo. A kar je še najhujše: rojaki, ki so bili kdaj v Ameriki in ko se vrnejo v domovino, je ne ljubijo več. Tujina jim je pokvarila srce in jih je odtujila samim sebi. Poljskega dela se le neradi

PODLISTEK.

N o s.

Pripovjeda Tumin.

Ne mislim, — tako krasne oči, kako su tvoje, tako krasne usne, moraju biti i rezane, dražestnim nosirem.

— Rješenje zagonetke, ovisi o tebi.

— O meni.

— Jest o tebi.

— Reci mi uslove — krasna moja —

Anastazio.

— Ti si kavalir i muškarac, pa moraš da sam nađeš uslove, kojima ćeš rješiti zagonetku.

— Ja ću nastojati.

— U razgovoru smo šetali dalje dvoranom, kod toga me je moja — Anastazija — sve više i više interesirala, te sam na koncu konca bio sasam pobjedjen, potučen do nogu — od moje duhovite „Spanjolke“.

— Bio je dan znak za četvorku, — ja ju zamolih.

— Nakon svišene četvorke zamolih ju, da podje sa mnom u „Separe“, da poslavimo uz čašiču šampanjca naše poznanstvo i da rješimo zagonetku.

— Dobro je, veli mi ona — kao kavalir si to zaslužio, ali još nešto prije. —

lotijo, če se spet ne izselijo nazaj v Ameriko ali pa v kako mesto doma.

In tu se začne prežalostna povest mestnega proletarijata, odslej je revež vseh revežev.

Toda ločiti moramo tu dve vrsti takih delavcev. V mislih imamo one delavce s kmetov, ki živijo v neposredni okolici mesta in hodijo od doma v mesto na delo, kadar jim to kaže. Ti imajo svoje delo v mestu le za vir že večjih zaslužkov in so mestni delavci, a ob enem tudi kmetje svoje zemlje, kolikor jo imajo. Za te se ni toliko bati, ker so zmerom v stiki s svojimi domačimi, živijo v krogu svoje družine in svojih rojakov.

Druga pa je s tistimi, ki se stalno naselijo v mestu. Ko so zapustili svoj dom in jih je objelo in pogoltnilo močno židovje mestnih tovarov, so za vselej izgubljeni za svoj mirni dom, in če bi morda prav kdaj hoteli nazaj, jih vendar navadno prav hitro in skoraj vselej premaga želja po življenju v mestu. Ti so, ki množijo mestni proletarijat in revščino tlačnih in trpečih.

In ta proces se vrši dan zadnem, z vsakim letom raste število mestnega proletarijata, od dne do dne je glasnejši njegov klic po kruhu, konkurenca med delavci, boj za delo in grenak košček kruha je samo posledica vsega tega. Industrija in sploh pomnoževanje tovarniškega dela ne rasteta v enakem sorazmerju: dela in kruha iskajoče delavstvo je samo sebi na potu, preveč postaja delavcev. Delavci tekmujejo sami med seboj, in premajhen je poter košček kruha, da bi mogli živeti. Kapitalisti to vidijo in znajo izrabiti. Čimveč je število ponujajočega se delavstva, tem trše postajajo železne pesti kapitalove, čimvečja je izbira, temvečja mora biti konkurenca delavstva. In vse to vidijo gospoda, ki imajo v rokah denarno, podjetniško moč. Zato celo umetno netijo ta boj med delavci, toliko rajše segajo po delavstvu, ki se zadovoljuje z manjšo mezdo. A ta je včasih naravnost beraška, pa se vendar pulijo zanjo vsi ker jih je prisilila v to medsebojno konkurenca.

Korist ima seveda kapital, ki dobi svoje sužnje za malo plačo in lahko spravlja vso produktivno večvrednost v malho.

Oni pa, ki mu služijo, životarijo in ginevajo v revščini, ki postajo toliko večja, kolikor bolj se draže živila, ker si mora delavec zmerom šele izsiliti vsako, še tako malo in vsaj približno razmerno izjed-

Ja štujem samo one muškarce, koji su energični i koji nikada ne žale i ne kaju se nikada za ono što su učinili. Zajamčite mi to i ja ću poći.

— Nastala je kratka stanka, a za mene još veća zagonetka.

— Naklonih se u znak sporazumka pružih joj ruku i podjosmo u „Separe“.

— Kod pjenečega se šampanjca skinula je Anastazija krinku.

— O Bože! povikoh.

— Ha-ha-ha — ozranjao se je njezin zvonki smjeh „separeom“.

— Moja Anastazija imala je škandalozno ružan i upravo ogavan nos.

— Pozvonih konobaru, da platim, a Anastazija me pogleda prezirno i u tren oka skinu krivi nos.

— Začudio se krasnije žene još nisam vidio.

— Anastazijo ostani vidiš, da sam zvao novi šampanjac.

— One gospodine, Vi ste zvonili, da platite.

— Okrene se stavi krinku nalice ironično mi se nakloni i iščezne.

— A di prijatelji moji, vidite mene danas, nasamarena i zaljubljena.

O nestretni nos! — uzdahne bolno naš prijatelj Ettore.

Nema druge prijatelji nastavi Ettore Vi mi morate pomoći, da nadjem Anastaziju.

načenje svoje pičle mezde iz življenskim zahtevami.

In te so zmerom neznosnejše; kajti producent živil je tudi prisiljen pritiskati na konsumente, ker je tudi obdelovanje zemlje postalo dražje in težje vsled izseljevanja kmečkih delavcev in manjših kmetov v mesto. Vse to prerivanje vstvarja nove in zmerom težje vzroke, ki pospešujejo z grozno naglico žalostni in usodni tok bolnega časa, vse sega drugo v drugo kakor urina koljesca.

Motijo se tisti, ki mislijo, da ima delavec v mestu udobnejše življenje in lažje delo nego ga imajo poljedelski njegovi tovariši. Šele takrat, ko pritisne železna sila velike revščine in zapuščenosti na mestaega delavca, se navadno človek zave. V tem hipu mu postane jasno, da je pravzaprav večji siromak kakor občinski reveži na deželi.

Treba je pomisliti samo to, da ima mestni delavec mnogo napornejše delo, tako delo, ki absorbira vse njegove moči in večkrat tudi zdravje. Vsled nezdrave hrane in nerednejšega življenja, vsled pomankljivega stanovanja in dela v zaduhlih in zakajenih tovarniških prostorih je njegovo zdravje, a pogosto tudi življenje v večni nevarnosti.

Ko pa zbolí še kdo v njegovi družini, je beda popolna. Zdravniki so dragi, zdravila so draga, zaslužek največkrat slab, delavčeva volja vsled obupa večalimanj zlomljena. Morda se uda še alkoholu, ki še bolj izpodkoplje njegovo rahlo zdravje, tedaj tistega, katerega roke živijo celo obitelji. —

Tu bi lahko odkrili najstrašnejšo sliko. Pa kaj bi! Poznamo jo vsi in jo vidimo vsi.

Tovarniško delo je odvisno danes od mnogih in premnogih faktorjev. Recimo, da nastane nadprodukcija gotovih izdelkov. Prva posledica tega je navadno, da je podjetnik prisiljen po nižji vrednostni ceni spečevati svoje blago. Njega to morda ne boli tako zelo, saj upa in kalkulira na drug profit. V zadregi ni zlepa. Hujše, ali pravzaprav, samo delavec, proizvajalec in živi tovarnarjev stroj mora občutiti ves udarec. Podjetnik kapitalist napravi namreč kratek proces: zniža jednostavno vse delavske mezde, kar navadno izjednači njegovo izgubo. Zato on ne trpi in noče trpeti škode.

A še drugi pripomočki so mu na razpolaga. Če je izgubil njegov izdelek del svoje prvotne vrednosti, pa odpusti nekaj delavcev, ne rabi jih, vrže jih na cesto.

— Nakon svega onoga šta ti se dogodilo.

— Nesmeta.

— Nakon duge debate došli smo na to da bi najzgodnije bilo, da Ettore stavi u „Razne oglase“ Mjestnoga dnevnika slijedeći oglas:

„Anastazija! Izvolite dati glas od sebe. — Očarali ste me zvolite se javiti čovjeku, koji Vas ljubi i koji je pripravan za Vas sve učiniti.

Ettore“

Za nekoliko dana čitali smo slijedeći odgovor:

„Ettore! O ljubavi imadem svoje vlastito mjenje, vi ste me ugledali i zaljubili ste se, ali ne u mene — nego u moju prolazim ljepotu. A ja sam možda malo ekcentrična, reći ćete — jer poznajem samo ljubav duša — zemaljska ljubav, ljubav u ljepotu za mene je prolazna.

Anastazija.

Nakon toga odgovora nismo već vidili Ettore u našem društvu, na nastavak romana čitali smo u novinama.

„Anastazija! Ljubav duša je jedina prava je jedina vjerna, jer je duša neumrla. Ljepota je prolazna, ona je ptica selica, a ljubav u ljepotu prolazi, kao i ljepota sama.

Tako. In to naj se pripeti delavcu, ki ima družino, bolezen doma in je morda celo sam bolj rahlega zdravja. Kaj naj počne?

Dela gre iskat. Od tovarne do tovarne hodi, od delavnice do delavnice zdvaja, dokodkov nobenih, družina, za katero ima skrbeti, doma, in vsak dan je zjutraj, je opoldne, je zvečer, ko je treba jesti.

Vsled brezdelnega proletarijata, vsled velikega in s priseljevanjem vedno se množčega števila delavskih mas je večkrat naravnost brezmejna sreča, če kdo prav kmalu dobi dela. Gorje mu, kdor je samo nekaj dni brez dela. A kolikokrat se zgodi, da je tak revež na nogah po več tednov in išče dela. Res je, da dobi tu ali tam podpore, res je, da si uteši s takimi podporami prvi glad. Toda podpore ne morejo biti trajne tudi ne tako velike, da bi mogle preživljati celo družino za nedogledni čas njegove nesreče. Poleg tega živi med tujimi ljudmi, med težjimi razmerami in je prepuščen vendarle samemu sebi.

Dokler se ne bo spremenil ves način življenja in naziranja današnje gojile družbe; dokler ne bo zmagala človečnost, ljubezen do bližnjega; dokler ne podere prepričanje da so vsi ljudski sloji potrebni drug drugemu in važen del vesoljnega človeštva, vsega dosedanjega gujilega in proživljenega, potrebam in teku našega časa ne odgovarjajočega stebrovja; dokler ne bo strt kapitalistični sistem dokler ne zmaga splošna in popolna socijalna pravičnost — tako dolgo ni upanja, da bi postale današnje razmere količkaj boljše; nasprotno: zmerom slabše, zmerom huje in neznosnejše bodo.

O tem ni nikakega dvoma. Vsi, ki se vsaj samo površno bavijo s težkimi socijalnimi vprašanji in ki malo resnejše pomislijo vse, preudarijo — so enakega mnenja in jih je strah bodočnosti.

Rojančani in meščani!

Zahajajte v II. skladišče konsumne zadruge članov N. D. O.

(ulica Miramar.)

Harmonički sklad dviju jednakih duša, prava je himna ljubavi.

Anastazijo! Vaša duša ima svoje zrcalo, to su Vaše oči.

Vaše su oči „portrait“ Vaše duše. Anastazijo! neodbijajte prošnje moje.

Ettore“.

„Ettore! Izvolite doći sutra u 5 sati poslije podne u gradski park, na klupi kraj vodoskoka čekati će Vas

Anastazija.“

To je bio zadnji oglas u „Mjestnom dnevniku“.

Prošao je mjesec dana, prošla dva i tri, a Ettore nema, pa nema, kono da ga zemlja progtrala.

Sjedosmo jednog dana u kavani i raspravljamo o Etoru, kada najednom usklikne naš prijatelj Vittorio — čujte i pročita sljedeće:

Dolores contessa Boccari

Ettore conte Zanboni

zaručeni.

Istoga dana šetali su ispod ruke Ettore i contessa Dolores u parku vile, kad na jednom prekine šutnju Dolores i reče: „Ettore sječaš li se još na „nos““.

Ettore nije odgovorio ništa nego privinuvši Dolores na prsa, poljubi je u čelo.

(Svršetak.)

.. ZVEZA ..

JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNIČARJEV.

Internacionalna in slovenski železničarji. Po „Železničarju“ hoče nas dr. Tuma prepričati, kako on ljubi slovenske železničarje. Kdo bi se ne smejal? Zatrjuje tudi, da ga je šele ustanovitev „Narodne delavske organizacije“ vspodbudila, da je vstopil v socialno-demokratsko stranko. Pove nadalje tudi, da se je dal natanko informirati po tajniku internacionalne stranke, in je potem izprevidel, da je ta stranka edina, katera bi nam zamogla pomagati na Goriškem. Torej na Goriškem! Mi pa vidimo, da je nam ravno na Goriškem — in je v Gorici — škodovala socialno-demokratska stranka, ki zamajava svojo moč v mlačnih slovenskih železničarjih. Dr. Tuma je ponudil menda tej stranki tudi pravno pomoč. V koliko jo je zastopal, nam ni posebno znano, tudi ne, kakšne vspehe je pri tem imel.

Največ zaslug si je stekla socialno-demokratska stranka, stranka, katere zvesti sodelavec je dr. Tuma, gotovo s tem, da je podpirala stremilje zagrizenega nemškonalnega načelnika Wieserja za „šulferajnsko“ šolo, ki so jo s skupnim sodelovanjem tudi dosegli, seveda s pomočjo vlade. Ako ima dr. Tuma toliko ljubezni do slovenskega železničarja, bi mu bili prav hvaležni, ako bi nam pripomogel s svojo internacionalno stranko ob vprašanjih slovenskih šol, katere tako krvavo potrebujemo.

Nadalje pripoveduje, koliko smo železničarji pridobili potom socialno-demokratske stranke. Ako smo res kaj pridobili, pa smo zato tudi mnogo žrtvovali in se žrtvovali v prvi vrsti v korist socialno-demokratske stranke. V narodnem oziru pa smo bili grobokopi sami sebi in smo toliko izgubili, da naša pridobitev nikakor ne more odmeriti naše narodne izgube. Če bi bili organizirani na narodni podlagi, bi bilo danes pri železnici na slovenski zemlji gotovo na stotine več Slovencev železničarjev, in nad 2000 članov njihovih družin bi imelo gotov, čeravno grenak kruh; tako pa se šopirijo v naših krajih prav ošabno nemški sodrugi, kateri nas vrhu tega, da nam odjedajo kruh, še zasramujejo.

Dr. Tuma se je začel brigati za slovenske železničarje, ker so mu odvzeli zvonec pri stranki, katero sedaj tako sovraži. Menda je na tistem upal, da najde pri slovenskih železničarjih zadosti zaslepljenec, nezavedajočih se svojega položaja, ki bi mu sledili kot generalu goriških mednarodnih soc. demokratov.

Ta namera mu je pa izpodletela, kajti sleherni slovenski železničar mora izprevideti, da internacionalni dr. Tuma, Pittoni, dr. Adler, in drugi sodrugi niso hote ali nehote nič drugega, nego predstraža Bismarck-armade, ki nima drugega namena, kakor graditi nemški most do Adrije, nas pa zazibati v narodni indiferentizem, čez katerega bi razprostrli svoje nemškonalne peruti.

Upajmo, da vsi slovenski železničarji vse to še pravočasno spoznajo in obrnejo mednarodnim bratcem in njihovim voditeljem hrbet, ker drugače se nam zgodi v kratkem, kar se dogaja že zdaj pri c. kr. direkciji državnih železnic v Beljaku, da na Koroškem ne sprejmejo nobenega Slovencev več v službo k železnici, akoravno šteje Koroška danes še 120.000 Slovencev. Ta rezultat je pospešilo na Koroškem mednarodno hlapčevanje nemškemu nacionalizmu.

Vprašali bi se pa vendar, kaj je prignalo prej narodnega dr. Tuma v mednarodni tabor? Ako smo prav uganili, je temu vzrok splošna volilna pravica. Na tistem je menda upal, da postane rdeči poslanec. Torej tukaj tiči najbrž ljubezen do proletarca in do slovenskega železničarja.

Da, bili smo sluge mednarodne stranke, ki je marsikateri njen pristaš pisal cele brošure proti nam, sodelovali smo pri marsikaterem gibanju, a bili smo večinoma prevarani.

Dr. Tuma se je menda tudi izjavil, da sovraži „Zvezu jugoslovanskih železničarjev“, ker menda ruši disciplino. Dragi dr. Tuma in vsa internacionalna! Disciplino je zrušila internacionalna socialna demokracija sama ker nas slovenskih železničarjev in sploh Slovencev ni hotela nikdar pripoznati kot tako, nas ni vpoštevala niti na naši lastni slovenski zemlji in je rabila nas v Primorju za različne Garibaldijeve parade, na Koroškem in Štajerskem pa za Bismarckijance.

V Trstu se je celo dogodilo, ko smo zahtevali, da se obravnava na shodih tudi

v našem maternem jeziku, da nam je odgovoril ljubeznivi, dobroznani tajnik socialno-demokratske organizacije: „Ja, sedaj se bom moral, kakor vidim, tudi kitajsko učiti!“

Da pa mednarodna organizacija s svojim tajnikom Jožetom Kopačem ni bila vedno na svojem mestu, da celo proti koristim železničarjev, je najboljši dokaz pasivna rezistenca leta 1907. Ko smo bili enkrat zapeljani v najhujši boj in smotrdno upali v svojo zmago, je sklical tajnik Jože Kopač shod, na katerem nam je slovesno sporočil, da naj odložimo orožje! Po 3 urni debati nas ni mogel prepričati, da smo kaj pridobili in ker nismo bili zadovoljni, da nas je po nepotrebnem vodil v boj in smo zahtevali nadaljevanje pasivne rezistence, je nam odgovoril: Jaz nimam izgubljeni časa, jaz imam več važnega opravila za volilno agitacijo na Kranjskem. Ako hočete nadaljevati pasivno rezistenco, nadaljujte jo, ali jaz se odpovem in celi odbor. In potem si izvolite drugega in delajte kakor hočete!“ — Ali se ne glasi to čudno, dragi dr. Tuma in sodrugi?

Gibanje pri železnici leta 1907 in 1908 je bilo lokalizirano na jug, posebno na Trst, z vso pravico smemo trditi, da je bila centrala na Dunaju in pravovrstvena skupina s svojimi voditelji v Trstu le na škodo temu gibanju.

Po vsem tem bi bil otvoril dr. Tuma gotovo boljše, ako bi se bil šel informirati h komu drugemu, kakor h tajniku mednarodne organizacije. Upamo pa vendar, da ima dr. Tuma danes več ljubezni do železničarjev, kakor pa svoj čas, ko je prišel ubogi ponesrečeni železničar k njemu iskat pravne pomoči in mu je odgovoril: Jaz ne sprejemam takih tožb; obrnite se morda do drugega odvetnika! Kako dolgo je od tega, se bo dr. Tuma že spomnil.

Iz vsega navedenega je razvidno, da smo bili mi slovenski železničarji vedno le pohlevni sluge nemškonalne „Internacionalne“ in smo delali sebi in slovenskemu narodu le škodo. Slovenski železničarji, spametujte se! Vsi v „Zvezo jugoslovanskih železničarjev“! Ako smo združeni v močni organizaciji „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ in v „Ligi slovanskih železniških organizacij“ naših severnih bratov železničarjev Čehov in Poljakov, postanemo močni boritelji za naše stanovske interese in imamo zadoščenje, da pri tem ne koristimo samo sebi, ampak tudi našemu milemu narodu, kateri je teptan od vseh proti nam zakletih sovragov.

Vsak čas pa smo pripravljeni reševati skupne interese in zahteve vzajemno z drugimi železniškimi organizacijami, ako te niso samo agitacijski manever za strankarske namene. Parola naša pa ostane: Slovenski železničar spada le v „Zvezo jugoslovanskih železničarjev“.

Narodni železničar.

Oviran promet. Več dni trajajoče deževno vreme je povzročilo, da se je zrušila pri predoru „Revoltella“ pri Trstu zemlja na železniški tir. Radi tega so morali potniki prestopati dne 21. t. m. celi dan iz enega vlaka v drugega.

Novouvrščeni vlaki. Z ozirom na zimski šport in tujski promet bo vozil na progi Jesenice—Trst nov vlak, št. 111, bo odhajal iz Jesenic ob 9.15 uri zvečer, z Bleda ob 9.29 zv., iz Bohinjske Bistrice ob 9.56 zv., iz Sv. Lucije-Tolmin ob 10.30 zv., iz Gorice ob 11.25 uri zv., iz Prvačine ob 11.40 zvečer in prihaja v Trst ob 1.01 uri ponoči. Ta vlak bo inel zvezo z vlakom, ki odhaja iz Beljaka ob 7.38 uri zvečer.

Drugi vlak je št. 112, ki odhaja iz Gorice ob 7.55 uri zjutraj. S tem vlakom ima zvezo jutranji vlak, ki odhaja iz Trsta ob 5.50 zjutraj, iz Prvačine ob 6.20 uri zjutraj, iz Gorice ob 7.55 zjutraj, dohaja v Bohinjsko Bistrico ob 9.28 uri zjutraj in odhaja ob 9.33 uri zjutraj, dohaja na Bled ob 9.54 uri zjutraj, odhaja ob 9.58 uri in dohaja na Jesenice ob 10.10 uri zjutraj.

Ta dva vlaka vozita samo ob nedeljah in praznikih in le od 19. decembra 1909 do 27. februarja 1910.

S tem je vstreženo splošni želji zimski šport ljubečih ljudi. Znižane so tudi cene.

Smrtna kosa. Umril je po daljši bolezni Žurek Eduard, nadoficijal c. k. drž. železnice in namestnik predstojnika na kolodvoru prosta luka, Trst. Pokojni je bil jako pravičen predstojnik in priljubljen pri vseh uslužbencih. Naj v miru počiva!

Podružnicam. Prosimo vodstva podružnic, da nam določijo izkaz za mesec december najmanj do 28. decembra, da se sklene mesečni račun.

Ekscelence „študirajo“!

Da, živimo v dobi, ko študira in hoče študirati vsak: študira kmet, delavec, rokodelc, trgovec, uradnik, profesor itd. Čemu študirajo? Da si izboljšajo svoj socialni položaj; študirajo, da morejo živeti, da črpajo iz vedno novih virov nove moči, ki jih potrebujejo v boju za življenje, za obstanek.

Imamo pa še drugo vrsto ljudi, ki tudi študirajo, le da se jim ni treba boriti za kos kruha. To so naši ekscelence ministri; študirajo, plačani so za to, da študirajo, a študirajo pa samo, da se kolikor mogoče dolgo vzdržijo na majajocih se ministerskih stolicah. Tako so vsaj dozdej delali — včasih se zgodi pa vendarle, da dobimo ministre, ki bi bili radi popularni, zbog česar radi dajo govoriti o sebi in se marsičesa lotijo, ko se prepričajo, da bo to služilo njihovim namenom. — Prisiljeno zelje.

Trojica ministrov se je konstituirala v vladni odsek, kateri naj „študira“, kako bi bilo odvrniti vsled draginje živil preteči ekonomski polom gospodarstvo slabijih državljanov. Ta odsek je rodilo spoznanje, da vrednost denarja strašno in rapidno pada. Resne in manj resne interpellacije pravih in maskiranih ljudskih zastopnikov in ostre in s statistiko podprte replike časniške o življenjskih razmerah so napotile ekscelence, da so sklenili triumvirat, ki je imel do zdaj prav malo sreče.

Seveda, ko pa niso niti sami prav vedeli, kako bi prejeli pujska za rep, da ne bi zacvilil. — Obziri!

Da bi bili sledili vzgledu, katerega jim je bila dala pred leti podobna akcija v Angliji! Tudi tam je bila tedaj draginja neznosna; in vladnim krogom je bilo res na tem ležeče, da preprečijo nadaljno podraževanje. Sestala se je komisija na najširši podlagi, v kateri so bili zastopani vsi sloji. Po večletnem, trudopolnem, požrtvovalnem delu je ta komisija spravila toli statističnega materijala na dan, da so bili vzroki draginje mahoma slehernemu vidni. A tega statističnega materijala niso zakopali v arhive, temveč izvajali so z žilavo konsekvantnostjo pridobljene izkušnje v fakta. Njihova moč, bogastvo in vpliv so vidni efekt njihove volje in vstrajnosti. Zraven mogočne industrije razvija se tam tudi poljedelstvo, vrednost denarja narašča in s tem blagostanje. Anglija se ne boji odprtih mej, ne boji se živinske kuge in vendar je angleško plemensko govedo znano po vsem svetu.

A kaj hoče naš triumvirat? Onemogel in šibak se boji vsake sapice. Samo povedal je, da eksistira. Misli malo, izvede pa nič, kar je isto, kot da bi ničesar ne mislil in ne hotel. Noče ali ne more vporabiti radikalnih sredstev, ki bi bila tu neobhodno potrebna in katera mu dan za dnevom sugerirajo vsi, ki se zanimajo za to. Zadovoljuje se s problematičnimi mazili dvomljive vrednosti, katera morda zacelijo malo rano, a ob enem odprejo na drugi strani veliko.

Triumvirat daja le „blagohotne“ navesete, kot je storil n. pr. trgovinski minister v zbornici 27. okt. t. l. Snujte organizacije producentov in konsumentov, priučite se umnemu modernemu načinu prodajanja. To je vse, kar nam je mogel lepega povedati. A med tem, ko bo vlada študirala, mi lahko poginemo. V tem času trpimo lakoto — sicer še ne kvantitativno, kvalitativno pa že dolgo. Trgovinski minister je tudi to priznal. Priznati je moral nadalje, da je treba zmanjšati žitno carino, pristavil pa je, da tega ne more storiti, ker Ogrska tega ne dovoli. Ni pomagalo sugeriranje predloga, da naj vlada kupi žito izven meje in naj ga proda konsumentom po nižji ceni in sicer na tak način, da bi Ogrska vseeno dobila svoj delež carine. Ali pa, da bi naša država poverila kupovanje žita izven carinske meje privatnikom, katerim bi povrnila potem 63.6% plačane carine, t. j. del, kateri odpade od izvozne carine na Avstrijo. Naravna posledica tega bi bilo padanje žitnih cen v Avstriji, katere so najvišje na celem svetu ravno pri nas. Žita je zadosti, da, še hiperprodukcija je. Evo nekoliko statističnih podatkov svetovnega trga:

Pridelalo se je po poročilu borznih cenitvah na celem svetu	
leta 1907	1185 milijonov metr. stotov
„ 1908	1194 „ „
„ 1909	1263 „ „

Ker se prabi na leto približno 1240 milj. metr. stotov, sledi, da je žita več nego 20 milj. metr. stotov odveč. A mi moramo progresivno leto za letom za 30% dražje plačevati vsakdanji kruh. — Vlada načeloma noče zapustiti konkretnega sta-

lišča carinske zveze z Ogrsko in ustvariti prejudic, ki bi bil po mnenju vlade lahko nevaren kontinuiteti carinske zveze. Pa naj bi bil polom! — Carinska zveza vendar ne more biti za vsako ceno!

V tem konkretnem slučaju je to v velikansko škodo cislajtanskega prebivalstva, in nič bi ne škodilo, ko bi Ogri dobili dobro lekcijo; s tem bi bili rešeni pogube naši srednji in nižji sloji prebivalstva. Istina je, da se vlada boji agrarcev, da ne bi pokazali vladi hrbta. Tudi to jo spravi v zadrego in si ne ve izhoda. Pa tudi poguma nima, da bi odprla meje za uvoz živine, dasi so cene mesu postale tako visoke, da si morejo le boljše družine privoščiti ta živež. In vendar se da temu tako lahko pomagati. Dovolj bi bilo, da se odprejo meje Srbiji, katere so že od pretekle pomladi zaprte, dovoljen naj bi bil uvoz živine iz Rumunske in Bolgarske, kar bi povzročilo ne le znižanje cen mesu, temveč bi odprlo tudi izvoz naših industrijskih izdelkov. A na vse to se ne sme misliti, ker agrarci so izrekli svoj „veto“ tako kot so bili prepričani svoječasno uvoz svežega mesa iz Argentinije.

Bridka je ta resnica, katero moramo posebno mi, „neproduktivni“ sloji razumeti, ne da bi smeli upati na katerokoli najmanjšo obrambo in pomoč vlade.

(Dalje pride.)

V nedeljo, dne 26. t. m. ob 4. uri pop. JAVNI SHOD v Solkanu. Tovariši!! vdeležite se VSI tega važnega shoda.

Življenska varnost železniških uslužbencev.

Na svoje zdravje si skoraj ne upa niti misliti; zakaj izpostavljen je tako različnim vremenskim izpremembam, živeti mora tako razburljivo in neredno življenje, da bi bilo res čudno, če bi dobili telesno povsem zdravega železničarja, ki služi vsaj par let.

A kar je najhujše: Železničar je v neprestani življenski nevarnosti.

Naj omenimo, da prezremo vse druge, samo zadnje nesreče na železnici n. pr. pri Sv. Hipolitu, v Dutovljah in pred par dnevi na Jesenicah menda.

Tekom enega meseca so se zgodile te nezgode samo na državni železnici. Kdo bo vrnil zdravje, življenje nesrečnim žrtvam. Kje je tu socialna pravica, a kje je pravica, ki je sme menda zahtevati za svoje skromno življenje tudi železničar?!

Ne uajdemo izraza, besed da bi ožigosali to vnebovpijočo brezvestnost! Kakor je načelo industrialnega kapitalista, da čim več producira in plača čim manj delavskih mest, tako je začela postopati tudi železniška uprava. In dasi raste promet od dne do dne, čeprav se pojavlja od leta do leta tem nujnejša potreba zvišanja v številu personala, uprava kljub vsemu zmanjšuje to število in kratkomalo odpušča nestalno nameščene uslužbence. Sploh pa izrablja nedefinitivno nameščene železničarje do skrajnosti. Pa o tem bi govorili kdaj pozneje.

Danes omenimo le to, da je tudi v tem sistemu iskati vzroka premnogih neprilik in nesreč. Za to govori slučaj Dutovlje, kjer je pred kratkim ponesrečil mlad železničar. Ponesrečenec je bil prav malo časa pri železnici. Ni imel še potrebne izvežbanosti, a vendar so ga vpregli v težko in naporno, največjo pozornost in veliko spretnost zahtevajočo službo vlakovega zavirača.

Kajpa! Ta uslužbenec je bil cenejši, železniška uprava se ravna po načelu, da je treba pri prejemkih njenega personala hraniti. In nič ne de, da trpi na drugi strani ogromno škodo, prav nič je ne ženira, že izgubi njen suženj dragoceno življenje!

Zato bi bilo skrajno potrebno, da bi z veliko bakljo posvetili v čudovite homatije železniške uprave. Poklicani faktorji naj bi že enkrat spregovorili gori na cesarskem Dunaju energično besedo. Ta sistem je treba zlomiti! Odpravite korupcijo in uredite in zboljšajte neznosne razmere, pa bote videli, da bodo uslužbenci bolj zadovoljni, pa bodo tudi letne bilance izkazovale manj pasiv!

Dokler bo pa vlada smatrala železnico samo za vir dohodkov, in dokler bo železniška uprava krut in brezsrčen kapitalist, dokler ne bo uredila in zadovoljila personalnih stvari — tako dolgo ne bo reda, tako dolgo bomo videli v železniški upravi vse prej ko državno institucijo za pospeševanje javnega in splošnega blagorja in blagostanja!

Človek bi mislil, da je železnica to, kar je drugod: posredovalka in pospeševalka trgovine in industrije in pa za povzdigo javnega, nar.-gospodarskega razvoja. Toda mi smo se žalibog morali navaditi, da vidimo v železniški upravi ne samo nositeljico germanizatoričnih tendenc, ampak tudi brezsrčno krivičnico in na kapitalističnem principu temeljujočo in z nečuveno korupcijo prežeto in prepojeno javno napravo!

Posvetili bomo razmeram na železnici še večjo pažnjo. (Konec).

DOMAČE VESTI.

Odbor krajevne skupine iz Šklednja sklicuje sestanek glede plavž dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih „Gospodarskega društva“. Tovariši vdeležite se ga vsi!

Razvoj in današnja organizacija denarja. Predavanje pod zgornjim naslovom, ki ga je imel v področju N. D. O. tov. Herman Furlan, se je vršilo dne 14. t. m. zvečer v dvorani Tržaškega Sokola. Številno navzoče delavstvo, kateremu je bilo predavanje v prvi vrsti namenjeno, je sledilo izvajanjem tovariša Furlana z velikim zanimanjem in pozornostjo.

Predavatelj si je izbral iz ogromne množice vse ono, kar je moglo nuditi občinstvu jasn pregled zgodovine menjave in razvoja kovinastega in papirnatega denarja.

Na konkretnem slučaju — človeka v njegovem kulturnem razvoju — je naslikal tovariš predavatelj razna plačilna sredstva, kojih se je posluževalo človeštvo v prvi dobi. Nato je na podlagi zgodovinskih podatkov očrtal razvoj kovinskega denarja, pojasnil razne vrednote ter navedel pomen vsake pozamezne.

Kot uvod k razvoju papirnatega denarja, je govoril o zgodovini in razvoju bank, s katerimi se nahaja ravno papirnat denar v najozji zvezi. Kratko je navedel razne sisteme bank ter njih današnji pomen za svetovno gospodarsko življenje.

Podrobnejše se je bavil s postankom in današnjo organizacijo bankovnic, posebno naše Avstro-ogrske banke, kot izdajateljico papirnatega denarja. Med govorom o razvoju papirnatega denarja, se je kratko dotaknil i zgodovinsko znanih kriz, ki jih je ta poslednji povzročil, ter končal z obljubo, da se oglasi v kratkem s predavanjem: „O vzrokih in posledicah kriz s posebnim ozirom na delavstvo.“ — Z burim aplavzom se je zahvalilo poslušalstvo za izvajanja predavatelja.

Sestanek delavcev c. kr. javnih kladišč. Minule sobote se je podalo velikim tovarišem iz proste luke poročilo o uspešanem vspehu gibanja v prosti luki. Tov. Fr. Krajnc, ki je predsedoval sestanku, je dal besedo tov. dr. Mandiću. La ta je omenil korake, ki jih je N. D. O. v zadnjem letu storila. Povdarjal je, da se je dne 6. dec. t. l. predstavila g. namestniku Hohenlohe deputacija, katero je vodil poslanec dr. Rybář in katere se vdeležil tudi delegat interesiranih delavcev Fr. Krajnc. Povedal je, da je deputacija, izročivši g. namestniku spomenico, zahtevala istemu položaj v prosti luki in se odločila, da se bo od poklicane strani pridrževalo v spomenici obseženim, pravičnim zahtevam. G. namestnik je obljubil, da bo posvetil največjo pozornost spomenici in se bo zadeva rešila najkasneje do 1. januarja 1910.

Tov. dr. Mandić je na to izjavil, da se baharije socialnih demokratov, češ, da je namestnik obljubil gotovo ugodno rešitev njihovega memoranduma, naravnost omešne. Kaj takega jim ni obljubil princ Hohenlohe in bi jim ne mogel obljubiti noben namestnik na tem svetu. Namestnik je odpravil s par navadnih, konvencionalnih besed. Prosil je navzoče, naj se dajo ujeti v take limanice in naj poča-

kajo zapno časa ko se bo videlo, kdo je prav ravnal. Zborovalci so vzeli na znanje to poročilo, nakar so tovariši stajali razna vprašanja. Slednjič je tov. Krajnc zaključil zborovanje.

Zaupni sestanek na Proseku. V nedeljo se je vršil napovedan zaupni sestanek za Prosek in Kontovelj N. D. O. ob nepričakovani udeležbi. Sestanku je predsedoval tov. Kocbek, kateri je povdarjal v toplih besedah navzočim zastopnikom potrebo vstanovitve krajevne skupine za Prosek in Kontovelj. V imenu centrale je poročal tov. Godnik, kateri je razložil pomen in namen N. D. O., posebno pa za okoličane, ki se morajo čutiti enakomerno delavcem, ker ravno zahteve, ki jih ima delavec so tudi za kmeta-okoličana. Povdarjal je, da le na podlagi organizacije more priti delavec do svojega zboljšanja na gospodarskem stališču. Navzoči so pazno poslušali poročilo zastopnika centrale ter z velikim navdušenjem vzeli na znanje, da se ustanovi krajevna skupina za Prosek in Kontovelj s sedežem na Proseku. Tov. Drag. Starc je apeliral na navzoče, da pridno agitirajo med somišljeniki, da pristopijo k organizaciji, katera je že večkrat pokazala s svojim nastopom, da zna braniti interese svojih članov.

Govorili so še tov. Pertot, Čebul, Ukmar in Starc vsi v zmyslu organizacije.

V pripravljani odbor so bili izvoljeni sledeči tovariši: Predsednikom: Iv. Kocbek, Odborniki: Gr. Pirjevec, A. Milič, I. Španger, Fr. Ukmar, And. Bukovec, I. Pirjevec, M. Ukmar in Fr. Bezin vsi za Prosek; za Kontovelj: A. Starc, A. Skrk, S. Prašelj, A. Starc, J. Štoka, V. Regent, A. Puntar.

Tov. Godnik se je najtopleje zahvalil v imenu centrale ter povdarjal navzočim, da pridno deluje vsak posameznik v to, da širi organizacijo, da bode krajevna skupina lepo napredovala v čast in ponos slovenskega delavca.

Predsednik je zaključil ta lepi sestanek zahvaljujoč se mu za izkazano čast ter obljubil, da bode skupaj s pripravljanim odborom gledal na to, da krajevna skupina bode močna in delavna.

Po končanem sestanku se je odbor sledeče konstituiral: Predsednikom: Ivan Kocbek, I. podpr.: A. Starc, II. podpr.: J. Štoka, tajnikom: M. Ukmar, blagajnikom: A. Starc, (Mož).

Po daljšem razpravljanju in navodilih, ki jih je dajal zastopnik centrale se je sklenilo, da se sklīče dne 2. jan. 1910 prvi redni občni zbor v prostorih „Gosp. društva“ ob 4. pop.

„Silvestrov večer“ priredi odsek N. D. O. skupno s pev. dr. »Kolo« v prostorih »Trg. izobr. društva« v ul. S. Francesco št. 2. I. Vstopnina 50 st. Otroci vstopnine prosti.

Začetek ob 8.30 uri zvečer. (Radi pomanjkanja prostora, objavimo vsopred v prih. številki.)

— **Krajevna skupina N. D. O. v Rojanu** priredi skupno s pev. dr. »Zarja« v Rojanu dne 31. t. m. „Silvestrov večer“ v prostorih »Konsumnega društva« v Rojanu. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 st. Otroci so vstopnine prosti. Obširni program objavimo v prihodnji številki.

Gostilna članov N. D. O. v Trstu se priporoča članom N. D. O. in drugim gostom za obilen obisk. Toči vedno dobro vipavsko, istersko, dalmatinsko (opolo) vino in kraški teran. Kuhinja domača in dobra. Gostilna se nahaja na vogalu Via Carradori in Via Ghega.

Bavarska — i osjeganje radnika za slučaj bezposlenosti. U zadnjem broju našega glasila u članku — „Osjeganje radnika za slučaj bezposlenosti“, istaknuli smo, da je Francuska prva evropska država, koja je uvela *Podpore iz državnih sredstava za bezposlene radnike*. Ujedno smo istaknuli, da je bavarsko ministarstvo unutarnjih posala poslalo nacrt, koji se je bavio tim važnim pitanjem. (Dalje na četrti strani).

Književne novosti:

GREGOR IČ: *Poezije*, zv. IV. K 2-20
vezano „ 3-20
GOVEKAR: „Dobra gospodinja“,
gospodarska knjiga za naše mlade
gospodinj, vezano „ 2-80
„Štiri ruske slike“, povesti „ —60
BENEŠ: „Brodskovski odvetnik“ „ 1-50
Kip Gregorčiča „ 4—

Vsakovrstne mašne knjige po raznih cenah. NOVOST! NOVOST

Nakiti za dvorane in vrte pri zabavah

v belo-modro-rudečih barvah, komad po 4 metre dolg stane po 40, 50, 60 in 80 vinarjev.

Vse te knjige, papir in potrebščine se dobivajo v

Slovanski knjigarni in papirnici Josip Gorenjec

TRST. — Ulica Valdirivo 40.

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel

pekarno in sladšičarno

Campo Belvedere št. 2
kjer ima na razpolago trikrat na dan svež kruh in razne sladšičice, potice itd.
Udani Filip Trobec.

Alojz Povh, urar

s pridejano delavnico
Trst - Via del Rivo št. 26 - Trst

Izvršuje vsako popraviljanje žepnih in sten skih ur kakor tudi vsako zlatarsko in druguljarsko delo po najzmernejih cenah.

Jamstvo za dve leti za vsako popraviljanje.

Gostilna društva Jadran

ul. Industria (za cerkvijo sv. Jakob)
toči najboljša

vipavska in istrska vina

Gorka in mrzla jedila so vedno na razpolago, kakor tudi slovenski časopisi. Najnovejše avtomatične orglje, katere svirajo izbrane slovenske komade.

Postrežba točna
Cene zmerne.
dobrohotni obisk se priporoča
Odbor društva „Jadran“ Vinko Kante.

Ugodno kupovanje

40 metrov daljših docela porabnih ostanokov, platno za pernice, zefir, oksford barvano blago, flanela, platno za srajce, vse samo za 18 K proti povzetju. V vsaki pošiljati je poleg tega še za dve boljši obleki blaga, če ne ugaja, vrnem denar.

A. Pinkava
tkalnica v Náchodě Vysokov Češka.

Člani „N. D. O.“! Pozor!

V trgovini jestvinami
ANTON ŽERJAL, v ulica BELVEDERE št. 3.
in v Filijalki **A. ŽERJAL**, v ul. Commerciale št. 18. dobite vsi K 1.— blaga zaston ako nakupite za K 50.— blaga. Na zahtevo pošlje blago na dom.
Telefon št. 699. Telefon št. 699.

Pekarna in slašičarna
Benedikt Šuban
TRST, - ulica dell'Istria št. 12. - TRST

je preskrbljena s kruhom lastnega izdelka ter veliko izbero vsakovrstne moke in mandorlata najboljše vrste. Svež kruh 3-krat na dan.

Postrežba na dom

—:— Pekarna i slašičarna —:—
Josip Pahor - Trst
ulica Madonnina št. 39.

ima na razpolago slav. občinstva 3-krat na dan svež kruh lastnega izdelka, vsakovrstno moko, raznovrstne sladšičice in izdeluje najboljše biškote. — Sprejema naročila za torte, pince, potice itd., ter postreže na dom. Telefon št. 1190.

Tovariši N. D. O.

Veliko zalogo klobukov, dežnikov, kravat, nogovic itd.
je odprl naš rojak

K. CWENKEL
TRST, CORSO ŠT. 32

Ker je to edina slovenska trgovina te stroke, pripravljamo jo Vam v obisk. — Svoji k svojim!

Podpisani priporoča sl. občinstvu in članom „N. D. O.“ svojo

Pekarno, slašičarno in tov. biškotov
v ulici del Belvedere št. 57.
kjer ima na razpolago

vedno svež kruh
raznovrstne sladšičice in najfinejše likerje.
Sprejema tudi naročila za torte, potice, pince itd.
Udani

LOVRENO REBULA.

Na novo urejena

: Pekarna Karol Trošt :
TRST, - Campo S. Giacomo št. 20. - TRST

(nasproti cerkve sv. Jakoba)
ima na razpolago vedno svež kruh, vsakovrstne sladšičice, čokolado itd., kakor tudi najfinejše likerje.

KUPUJTE VSI
Kolinsko kavino primes!

Zaloga likerjev v sodčehkih in butiljkah
Jakob Perhac

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor vsakovrstnih najfinejših in starih vin v buteljkah. Postrežba točna. Cene zmerne. Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Pekarna
Valentin Kukanja
vogal ul. Molin a Vento in Gastaldi
ima na razpolago

vedno svež kruh
in vsakovrstne sladšičice.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo
dobroznano žganjarno

v ulici Miramar 1, nasproti kolodvora južne železnice, kjer toči najpristnejši kranjski brinjevec, vipavski tropinovec in prve vrste slivovec itd. Ima na razpolago tudi razne sirupe in druge likerje.

Ferdinand Pečenko.

Josip Stolf mizarski mojster,
TRST, ulica Belvedere št. 8. izdeluje vsakovrstna mizarska dela

AUSTRO-AMERIKANA - TRST

Rečna brzoplovba mej Trstom, Italijo, Grško, Severno in Južno Ameriko.

Prvi odhodi iz Trsta:

1. januarja parnik „Oceania“ Nowi-York via Patrasso-Palermo.

20. januarja parnik „Laura“ v Buenos-Aires via Almeria-Las Palmas.

Veliki transatlantski parniki z dvojnimi vijakom, preskrbljeni z obširnimi in luksuznimi inštalacijami, za potnike I. in II. razreda. — Marconijev brzojav.

Za informacije se je oglasiti pri ravnateljstvu v Trstu, ulica Molin Piccolo št. 2. ali pa h kateremu si bodi agentu ali korespondentu družbe.

Konsumna zadruga N. D. O.

Prodajalne: ulica Bosco 17.

II. ul. Miramare

:: Telefon: šte. 23-21. ::

III. v Šklednju.

Čisti dobiček tega Vašega prvega gospodarskega podjetja je namenjen le Vam in Vaši sveti stvari!

Tom prigodom možemo mimogrede spomenuti, da imadu Bavarci mnogo smisla za društveno- (socijalno)-politička pitanja, premda je zemlja u rukama poznatog klerikalnog centra.

Taj nacrt ide za tim, da snuje za svako veće industrijsko središte svoju občinsku ili sredotočnu blagajnu (osjeguravaonice) za sve one radnike, koji n su nigdje organizirani, ili čiji uredjaji ne plaćaju nikakvih podpora svojim članovima u slučaju bezposlenosti.

Osjeguravajuća pristojbina zaračunati će se razmjerno dosta visoko. Ali, ako se kod svake občine ustroji posebna zaklada dobrotvoga značaja, koja bi imala poduprijeti osjeguravaonice u njezinom djelovanju, tada osobito bi ove zaklade podpirale osjeguravaonice, ako ove možda nebi bile kadre, da same svoju obvezu napram svojim članovima ispune. U tu zakladu ne bi radnici nikakvih prinosa uplaćivali nu, uživali bi pravo one blagotvornosti (iz zaklade) samo članovi dotičnih občina, t. j. oni koji posjeduju u dotičnoj občini domovinsko pravo.

Odšteta, koju bi plaćala osjeguravaonica svojim članovima, odmjerena bi bila prema običajnom i popriečnom zaslužku dotičnoga kraja. Za slučaj, da pojedinci ne uzmognu zlorabiti te uredbe, morali bi se ti zavodi baviti posredovanjem posla, te bi ova zajednica morala voditi točan zapisnik o svim potrebama radničkoga trga. Morala bi još voditi popis svih popunjenih i nepopunjenih mjesta.

Bavarske občine, dosele još ne odgovorile na upravljene pozive, nu čim se to zbude, upozoriti ćemo na to naše čitatelje, koje će za celo interesirati ovo vruće radničko pitanje, koje radi v osiguranju njihove jedine glavnice — r a d a.

Predavanje Furlan. Radi preobitela gradiva je v zadnji številki izostalo poročilo o velezanimivem predavanju tovariša Furlana, uradnika „Ustredni banke“ v Trstu o razvoju in organizaciji denarja. Opozarjamo vse čitatelje na današnje poročilo o tem krasno vspelem predavanju, ki služi le na čast simpatičnemu in naobraženemu predavatelju.

Jutri vsi v slov. gledališče!

Naše zadruga.

Skladišča konsumnih zadrug članov N. D. O. so odprta — od 7. zjutraj do 1. pop. in od 3. do 8. ure zvečer.

Slovensko gledališče

Na Sv. dan vidimo na našem odru velezanimivo in pestro ljudsko igro „Legijonarje“; dejanje se vrši v Napoleonovih časih in je preleteno s toliko lepimi prizori, da človek vidi to igro rad kar večkrat po vrsti. — Na Štefanji dan se bomo še enkrat divili „Nori“, ki je prvokrat dosegla na našem odru tako lep vspeh. Oba dneva bomo imeli tedaj v slov. gledališču prav lepi in zanimivi predstavi.

Odgovorni urednik: STEFAN KOS.
Lastnica in izdajateljica: NARODNA DELAVSKA ORGANIZACIJA v Trstu.
Tiska: TISKARNA „EDINOST“ v Trstu.

Podpisani priporoča sl. občinstvo svojo

:: žganjarno ::

ulica Petronio številka 1.

A. B.

Dalmatinska gostilna

(Trattoria dalmata)

TRST, ul. Coroneo 3, TRST

Prva zaloga Viškega in Omiškega vina
prve vrste in

Češko Budjeviško pivo.

Cene:

Vino Viško Opollo po st. 72 liter

„ črno Omiško „ „ 64 „

„ belo Jvandalec „ „ 80 „

Pivo Budjeviško „ „ 56 „

Domača kuhinja je vedno pripravljena z mrzlimi in gorkimi jedmi. Za zjutraj dujnajske in kranjske klobase prve vrste.

Toplo se priporoča

ŠIME BAUS.

Kje morate kupovati harmonike ???
Kje drugje nego v domači češki tovarni harmonik — — —

Josef Hlavaček

v Lounech (Češko)

Tam dobite najboljše, na mnogih razstavah odlikovane harmonike.

Specialiteta: s heligonovim basom

Pišite po cenik.

500 harmonik v zalogi.

Podpirajte domačo obrt, domače rokodelstvo. Ne nosite težko prisluženih novev svojim narodnim neprijateljem.

VELIKA IZBIRA

raznourstnih oblek za moške, ženske in otroke.

Bohinec & Co.

Via delle Torri 2 - TRST - Via S. Lazzaro 17 (za cerkvijo sv. Antona nov.)

Za zimo lepe in dobre suknje, kožuhe itd.

— Priznane nizke, stalne cene. —

POZOR! Člani N. D. O. dobijo poseben popust.

Delniška glavnica:
K 10,000.000.

Telefon 19-95.

OSREDNJA BANKA

ČEŠKIH HRANILNIC

Vlog okoli:
K 100,000.000

Naslov za brz.: SPORBAK

Podružnica v Trstu — Piazza del Ponterosso 3.

4%

vloge na knjižice.

MENJALNICA. — BANČNO TRGOVANJE VSEH VRST. — Centrala denarnih

zavodov avstro-ogrskih. — Izdaja sirotinsko-varne 4% bančne obligacije.

Premijene vloge

4 3/4%

JADRANSKA BANKA v TRSTU

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslojje).

KUJUJE IN PRODAJA

VREDNOSTNE PAPIRJE
(RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA,
PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d.)

VALUTE IN DEVIZE

PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO
LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

Eskompt menic in inkaso, borzna naročila

SAFE-DEPOSITS

Promese k vsem žrebanjem. — Zavarovanje srečk.

Menjalnica

4 1/4%

VLOGE NA KNJIŽICE.

— TEKOČI IN ŽIRO RAČUN —

VLOŽENI DENAR OBRESTUJE

SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA.

STAVBNI KREDITI - KREDITI PROTI

DOKUMENTOM VKRCANJA. — — —

Uradne ure: 9 — 12., 2.30 — 5.30. — Brzjavlj.: „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon: 1463 in 973.

.. Vsi Slovenci v slovensko trgovino!

V. DOBAUSCHEK

TRST, ul. Giosuè Carducci 11 (prej ul. Torrente), TRST.

Za zmanjšati v kratkem času svojo sedanjo vel ko zalogo blaga, odločil sem se

vse cene zelo znižati,

kar bo trajalo do 31. decembra tega leta, posebno pa za sledeče:

Obleke za moške in dečke, suknje: Paltò, Ulster, Raglan, jopice, zimske jopice (sacchettoni), telovnike, hlače, jopice, spodnje hlače, srajce, nogovice, rokovice, čepice itd.

Izgotavljajo se moške obleke po meri od K 28—80 in z dostavljenega lastnega blaga t. j. samo delo K 16, 18 in 20. **Časna krojačnica**

Darilo dobi

vsak, kdor kupi blaga za znesek kron 10.— in pri večjem nakupu dobi se za vsakih kron 10.— jedno darilo in to samo do 31. decembra t. l.

Govori se slovensko.

Novo pogrebno podjetje

se je preselilo v Corso št. 49. (vokal Trg Goldoni).

Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18.

Priraja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprti, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrlične, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence in umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perl.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE.

Cene nizke, da se ni bati konkurence.

Za slučaj potrebe se ujudno priporočajo

Telefon št. 1402

HENRICH STIBELJ in drugi.

Zaloga obuvala in čevljarski mojster

JOSIP STANTIČ

Zalagatelj c. kr. redarstvene straže, c. kr. glavnega carlinskega urada in skladišč, c. kr. priv. lloyd. orož. c. kr. finančne straže v Trstu, Kopru in Pulju.

TRST. — Ul. Rosario st. 2. — TRST.

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstne obuvala za gospode, gospe in otroke.

Prodaja najboljših voščil (biks) C. in M.

Velika izbira Galosch

— Cene nizke. —

— Postrežba točna. —

Filip Ivanišević

: zaloga dalmatinskega vina :

lastni pridelki v Jesenah pri Omišu

v ulici Valdirivo 17 (Telefon 1405)

v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje priporoča slav. občinstvu svoje gostilne „All' Adria“ ul. Nuova št. 11 in „Al fratelli dalmati“ ulici Zudecehe št. 8 v katerih toči svoja vina I. vrst.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo

pekarni in sladščičarni

v ulici CASERMA 17, in na TRGU CASERMA 4, kjer ima na razpolago vedno svež kruh, finejšje slaščice, potice itd. ter razne likerje in vina v buteljkah.

Udani

Alojzij Gal.